

TỜ THÔNG TIN CHO BỆNH NHÂN

Bệnh Viêm Não Mô Cầu: Những Điều Cần Biết

Khuyến Cáo Chích Ngừa cho Thanh Thiếu Niên từ 11 đến 18 Tuổi để Phòng Ngừa Nhiễm Khuẩn Nghiêm Trọng Gây Ra Bệnh Viêm Màng Não và Nhiễm Khuẩn Máu.

Bệnh viêm não mô cầu là gì?

Bệnh viêm não mô cầu là mọi nhiễm khuẩn do vi khuẩn gọi là não cầu khuẩn gây ra (mê-nin-gô-cóc-si). Nhiễm khuẩn này thường dẫn đến sưng phồng nghiêm trọng xung quanh lớp bao của não và tủy sống (viêm màng não) hay nhiễm khuẩn dòng máu trong cơ thể (nhiễm khuẩn máu); cũng có thể dẫn đến các bệnh ít nghiêm trọng khác, như viêm khớp và viêm phổi. Số trường hợp bệnh viêm não mô cầu thay đổi từ năm này sang năm khác. Từ năm 1998 đến 2007, có khoảng 1,500 người Mỹ bị nhiễm khuẩn mỗi năm.

Có phải thanh thiếu niên và người mới lớn dễ bị nhiễm bệnh hơn không?

Phải, thanh thiếu niên và người mới lớn đặc biệt rất dễ bị nhiễm bệnh nguy hiểm chết người này. Thực tế là có gần 15 phần trăm của tất cả các trường hợp xảy ra trong số thanh thiếu niên và người mới lớn và khoảng từ 10 đến 14 phần trăm các trường hợp này đều tử vong.

Bệnh viêm não mô cầu có nghiêm trọng không?

Bệnh viêm não mô cầu rất nghiêm trọng. Trong dân cư nói chung, có khoảng một trong chín người bị bệnh này đều chết, ngay cả khi được chữa trị thích hợp. Nguy cơ tử vong trong số thanh thiếu niên và người mới lớn lại còn cao hơn, có gần một trong bảy người đều chết. Ngoài ra, có đến một trong năm người sống sót sẽ bị các vấn đề vĩnh viễn kể cả tổn thương não, mất thính lực và cắt cụt chân tay.

Bệnh viêm não mô cầu lây lan ra sao?

Vi khuẩn bệnh viêm não mô cầu lan truyền qua ho và hắt hơi hay tiếp xúc trực tiếp với chất tiết từ mũi và cổ họng của người bị nhiễm khuẩn (thí dụ, qua hôn hít).

Bệnh viêm não mô cầu có những triệu chứng nào?

Triệu chứng ban đầu của bệnh viêm não mô cầu có thể bao gồm sốt, nhức đầu, đau nhức cơ thể và cứng cổ. Do các triệu chứng ban đầu này có thể nhẹ và tương tự các bệnh do siêu vi như cảm lạnh hay bệnh cúm, nên không có gì lạ khi người bệnh chậm trễ đi chữa trị. Nhưng các triệu chứng có thể tiến triển rất nhanh, giết chết một người trẻ khỏe mạnh trong 48 giờ hay ít hơn, cho nên điều quan trọng là nhanh chóng đi chăm sóc y tế. Các triệu chứng khác cũng có thể xảy ra là buồn nôn, ói mửa, lẩn lộn, buồn ngủ, mẫn cảm với ánh sáng và nổi mề đai (thường có đốm màu tím đậm trên cánh tay hay nơi chân).

Người nào nên chích ngừa?

Các chuyên gia sức khỏe Hoa Kỳ khuyến cáo chích ngừa cho tất cả thanh thiếu niên từ 11 đến 18 tuổi, lý tưởng là lúc khám sức khỏe ở độ tuổi 11-12 của các em. Người nào ngoài độ tuổi này có nguy cơ tăng cao về bệnh viêm não mô cầu cũng phải được chích ngừa.

Cần bao nhiêu liều?

Đa số mọi người chỉ cần một liều, nhưng người nào vẫn còn nguy cơ tăng cao có thể cần được chích ngừa lại sau ba đến năm năm. Người chăm sóc sức khỏe sẽ cho quý vị biết thêm về người nào có nguy cơ tăng cao.

Vì sao phải khuyến cáo chích ngừa cho thanh thiếu niên và người mới lớn?

Do các yếu tố theo lối sống, như gần gũi và lâu dài giữa các nhóm lớn (thí dụ: ký túc xá, cắm trại ngủ qua đêm) và hút thuốc (kể cả hít khói thuốc người khác), nên các thanh thiếu niên và người mới lớn đều có nguy cơ tăng cao bị bệnh.

Chích ngừa có phòng ngừa bệnh viêm não mô cầu được không?

Thuốc chích ngừa bảo vệ chống lại bốn trong năm loại phổ biến của vi khuẩn viêm não mô cầu (gọi là loại A, C, Y và W-135). Bốn loại này gây ra đa số các trường hợp nơi thanh thiếu niên và người mới lớn. Hiện nay, không có thuốc chích ngừa tại Mỹ để bảo vệ chống lại loại B, là loại đa số phổ biến nơi trẻ sơ sinh nhưng có thể gây bệnh nơi thanh thiếu niên và người mới lớn.

Chích ngừa có hiệu quả không?

Có. Thuốc chích ngừa viêm não mô cầu liên hợp, có sẵn cho trẻ em, thanh thiếu niên và người lớn (từ 2 đến 55 năm tuổi), sẽ bảo vệ chống lại bốn trong năm nhóm huyết thanh hay loại vi khuẩn viêm não mô cầu nào gây ra gần như tất cả bệnh tật y tế trong số thanh thiếu niên và người mới lớn. Có một loại thuốc chích ngừa khác (gọi là thuốc chích ngừa polisaccharit) có thể được dùng cho người nào có nguy cơ lớn hơn 55 tuổi và trong trường hợp khi thuốc chích ngừa liên hợp không có sẵn. Thuốc này bảo vệ chống lại bốn chủng loại như nhau.

Chích ngừa viêm não mô cầu có an toàn không?

Có. Chích ngừa viêm não mô cầu an toàn. Cũng như với tất cả thuốc chích ngừa, có thể có các phản ứng phụ, bao gồm đau và đỏ tại chỗ chích, nhức đầu, mệt mỏi hay cảm thấy khó chịu. Thuốc chích ngừa có thể được chích cùng lúc với chích bồi ho gà mà mọi trẻ em nhận được lúc đi khám sức khỏe độ tuổi 11-12 cho thanh thiếu niên.

Người nào khuyến cáo chích ngừa?

Trung Tâm Kiểm Ngừa Bệnh (Centers for Disease Control and Prevention) khuyến cáo chích ngừa viêm não mô cầu cho tất cả thanh thiếu niên từ 11 đến 18 tuổi.

Có thể lấy thêm thông tin ở đâu?

Nếu quý vị muốn biết thêm thông tin về bệnh viêm não mô cầu và về lợi ích của việc chích ngừa, thì nên bàn thảo với người chăm sóc sức khỏe của quý vị. Các mạng lưới sau đây có thêm thông tin về bệnh viêm não mô cầu và lợi ích của việc chích ngừa:

Hội Bác Sĩ Nhi Đồng Mỹ (American Academy of Pediatrics)
www.aap.org

Học Viện Bác Sĩ Gia Đình Mỹ (American Academy of Family Physicians)
www.aafp.org

Hiệp Hội Sức Khỏe Trường Cao Đẳng Mỹ (American College Health Association)
www.acha.org

Trường Cao Đẳng Bác Sĩ Mỹ (American College of Physicians)
www.acponline.org

Hiệp Hội Y Khoa Mỹ (American Medical Association)
www.ama-assn.org

Trung Tâm Kiểm Ngừa Bệnh (Centers for Disease Control and Prevention)
www.cdc.gov
www.cdc.gov/vaccines/vpd-vac/mening/vac-mening-fs.htm

Mạng lưới Chích Ngừa Thanh Thiếu Niên của Hiệp Hội Bệnh Truyền Nhiễm Quốc Gia (National Foundation for Infectious Diseases' Adolescent Immunization)
www.adolescentvaccination.org

Hội Y Tế và Sức Khỏe Thanh Thiếu Niên (Society for Adolescent Health and Medicine)
www.adolescenthealth.org

Hiệp Hội Bệnh Viêm Màng Não Quốc Gia (National Meningitis Association)
www.nmaus.org